

การอ่านหนังสือในโรงเรียนมัธยม

□ บัญญัติ ชวทนต์

การอ่านเป็นกุญแจดอกสำคัญที่ไขไปสู่ความรู้ คนที่อ่านเร็ว อ่านมาก บ่อมมีความเพละเลื้อนและได้ความรู้มากกว้างขวาง โดยเฉพาะในโลกหนังสือปัจจุบัน ประชาชนไม่ว่าแก่หรือหนุ่ม หรือเด็กนักเรียนเล็ก ๆ ต้องเรียนรู้เทคนิคและวิธีการอ่านให้ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นักเรียนหรือประชาชน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ต้องฝึกให้เป็นผู้มีความสามารถ ทักษะในการอ่านให้เป็นเลิศ เพื่อจะได้ขงษ์พอยู่ได้อย่างสมบูรณ์แบบ และเป็ยมไปดว้ความรอบรู้

ทั้งเด็กและผู้ใหญ่จำเป็นต้องอ่าน โลกปัจจุบันรู้สึกลัวเล็กและแคบลงมาก เพราะระบบการสื่อสารการขนส่งรวดเร็วติดต่อกันได้ทั่ว ทั่วเหตุนเอกสารหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ไหลมาทุกสารทิศ ซึ่งเป็สัญญาณว่า คนเราต้องอ่านเพิ่มขึ้นเป็นอน่มาก โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา จำเป็นอย่างย่งที่จะต้องฝึกให้มีความสามารถ ทักษะในการอ่านให้สูงต้องสร้างนิสัยการอ่านให้ได้ เพราะจะต้องอ่านหนังสือหลายชนิด หลายระดับ เพื่อความรู้ พัฒนาด้านความคิดและสมอง ฝึกความจำ การจับใจความสำคัญ จึงจะเห็นว่ากรอ่านเป็นการเสริมบุคลิกภาพให้สมบูรณ์ขึ้น

การพัฒนาเทคนิคและทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่าน ต้องฝึกให้เกิดชินให้ได้ เทคนิคต่าง ๆ ต้องนำมาใช้ เพื่อเผชิญกับสิ่งพิมพ์ที่ทวม

โลกในปัจจุบัน นักเรียนต้องฝึกอ่านให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มหัดอ่าน จนจบชั้นมัธยมเป็นอน้อย เมื่อจบโรงเรียนไปแล้ว เทคนิคและทักษะในการอ่านควรจะเป็นนิสัยติดตัวไปตลอด อันจะเป็นรากฐานให้นักเรียนสามารถพัฒนากรอ่าน สิ่งพิมพ์ที่ยากและระดับสูงขึ้นได้ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และเมื่อออกประกอบอาชีพแล้ว

การพัฒนาการอ่านเกี่ยวกับความสามารถ 2 อย่าง คือ ความสามารถทางจิตวิทยา และความสามารถทางภาษาวิทยา

ความสามารถทางจิตวิทยา นักเรียนควรพัฒนาให้เกิดทักษะ ต่อไปนี้

1. อ่านทีละกลุ่มคำ มิใช่อ่านทีละคำ
2. จับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้
3. มองเห็นรายละเอียดที่สำคัญของเรื่อง
4. สามารถหาความสัมพันธ์

ส
เจ
ห
ก
แ
ก
ร
ย
เ
ก

รายละเอียดของเรื่องได้ 5. สามารถจัดระดับความ
เร็วของการอ่าน ให้เหมาะกับความยากง่ายตาม
ลักษณะเนื้อหาวิชาได้ 6. มีสมาธิเมื่ออ่านและอ่าน
ได้นาน

ความสามารถทางกายวิทยา นักเรียนควรฝึก
ให้เกิดทักษะต่อไป

1. กวาดสายตาได้ยาว เคลื่อนไปตามบรรทัด
โดยใช้สายตากระโดดจากซ้ายไปขวา เป็นจังหวะ
และจากสุดบรรทัดลงมาเริ่มบรรทัดใหม่

2. เมื่ออ่านในใจ ปากจะไม่ขมุบขมิบ จะไม่
มีเสียงใดๆ ออกมาจากปากหรือลำคอ

3. ต้องนั่งถูกสุขลักษณะ คือ นั่งตามสบาย
หลังไม่โก่ง มือไม่ยื่นศีรษะ ไม่ก้มดูจนใกล้ตัวหนังสือ
เกินไปหรือไกลเกินไป

4. รักษาสุขภาพตาโดยไม่อ่านหนังสือในที่มืด
แสงสว่างไม่พอ หรือแสงสว่างจ้าเกินไป

เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพและ
รวดเร็วขึ้น นักเรียนควรเรียนรู้เทคนิคและมีทักษะ
ต่อไป

1. การใช้บัตรรายการห้องสมุด หนังสืออ้างอิง
 ๑.รรชนีวารสาร พจนานุกรม สารานุกรม ฯลฯ
2. การค้นหาคำหรือข้อความ โดยรู้จักดูจาก
 สารบัญศัพท์ หัวเรื่องแต่ละบท หัวเรื่องของ
 อนุเลข (ย่อหน้า) ชื่อเรื่อง การจัดลำดับตัวอักษร
 footnote คำเฉลย การอ้างอิง ภาคผนวก ฯลฯ
3. การอ่านผ่านๆ เพื่อจับใจความ ∴ การจำ

ข้อเท็จจริง 5. การทำตามคำสั่ง 6. การตีความ
เรื่องที่อ่านได้แม่นยำชัดเจน 7. การสรุป 8. การ
อ่านด้วยความเพลิดเพลิน ช่างสังเกต 9. การอ่าน
กราฟ, ตาราง, แผนที่ ฯลฯ 10. การรู้
จักแยกแยะคำ ประโยค ๑๑. การเข้าใจความนึก
คิด ทศนคติของผู้แต่ง

การที่จะให้นักเรียนพัฒนาทักษะและเทคนิคดัง
ที่กล่าวมา ครูต้องจัดโปรแกรมการอ่านเป็นขั้นตอน
ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดจนถึงขั้นสูงสุด และให้หาหนังสือ
ให้เหมาะกับความสามารถ ความสนใจ ความต้อง
การของนักเรียน รวมทั้งวิธีสอนในโรงเรียน ควร
จะเป็นวิธีช่วยกระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านให้
มาก ๆ

การพัฒนาการสนใจ

มีความเชื่อว่า การสนใจสามารถพัฒนาได้
ความสนใจจะมีอย่างไร ขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อม
เพศ และความสามารถในการอ่านหนังสือ
ของแต่ละบุคคล องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความ
สนใจ สนิยมในการอ่านหนังสือ พอสรุปได้ดังนี้
คือ

1. จำนวนหนังสือมากน้อยในบ้าน
2. การ
อ่านหนังสือของบุคคลในบ้าน
3. ทศนคติต่อการ
อ่านหนังสือของบุคคลในบ้าน
4. การช่วยเหลือ
การอ่านทางด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์
ภาพยนตร์
5. จำนวนหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ ที่ส่งเสริม
ชักจูงให้อ่านในชุมชน โรงเรียน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ความสนใจในการอ่านหนังสือสามารถพัฒนาได้ ดังนั้นในโรงเรียน ควรจะมีแผนเปิดโอกาสให้นักเรียนอ่านหนังสือให้มากที่สุด และหนังสือที่ให้อ่านควรจะเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การเลือกหนังสือต้องเลือกอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงสิ่งที่ไปนของนักเรียน คือ 1. ภูมิหลัง 2. ความสามารถ 3. ความสนใจ 4. รสนิยม

นอกจากหลักใหญ่ในการเลือกดังที่กล่าวมาแล้ว แม้แต่ขนาดตัวพิมพ์ ความถของบรรทัด, การจัดรูปภาพ, ขนาด และสีของหนังสือ และเนื้อเรื่อง ควรจะได้รับการพิจารณาด้วย การจัดบรรยากาศให้อ่านก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะเป็น ห้องสมุดต้องให้ความสะดวก บรรณารักษ์เป็นผู้ปรึกษาให้คำแนะนำแก่นักเรียน มีการแนะนำหนังสือใหม่ๆ แม้ในห้องเรียนแต่ละห้องควรมีมุมหนังสือของตนเอง นักเรียนเป็นผู้ดูแลรักษา นักเรียนควรมีความอิสระในการเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจ ครูและผู้ใหญ่ควรทำตัวอย่าง โดยเป็นผู้กระตือรือร้นที่จะอ่าน

เพื่อให้เกิดเป็นนิสัย และมีทักษะในการอ่าน นักเรียนจะตั้งหัดอ่านสม่ำเสมอ ในที่สุดจะชอบอ่านและเป็นคนรักอ่านหนังสือ เห็นหนังสือไม่ได้จะต้องหยิบมาอ่าน

หลักสำคัญสำหรับครู เพื่อจะรักษาความสนใจของนักเรียน และฝึกให้เกิดนิสัยชอบอ่าน พอจะสรุปเป็นหลักกว้างๆ ดังนี้

1. หนังสืออ่านต้องมีมากเพียงพอ เหมาะสม

กับความสนใจของนักเรียน

2. ช่วยเหลือนักเรียนทุกคนให้ได้อ่านหนังสือที่เขาชอบ

3. สนับสนุนให้นักเรียนถกเถียงเรื่องท้ออ่านกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

4. ถ้าเป็นชั้นเด็กเล็ก ควรอ่านให้นักเรียนฟังบ่อยๆ

5. พยายามให้นักเรียน เก็บบันทึกการอ่านเร็วของตนไว้ เพื่อเป็นการวัดผลตนเอง

6. มีการแสดงหนังสือ เพื่อช่วยและให้นักเรียนทราบว่าหนังสือหลายรส หลายชนิดที่เขาพอจะหาอ่านให้เหมาะสมกับความสนใจของเขา

7. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกของตนต่อเรื่องท้ออ่าน โดยให้เขียนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ให้นักเรียนคิดว่าควรจะเป็น

8. ส่งเสริมให้นักเรียนอ่าน ทางโทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่อสารมวลชนอื่นๆ จะเป็นการแสดงละครหรืออินโคลงฉันทกาพย์กลอน หรือแนะนำการอ่านหรือหนังสือ

การพัฒนาหนังสือ

หนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ไว้พัฒนาความสนใจ ทักษะ ศัพท์ และนิสัย ดังนั้นหลังจากมาแล้ว หนังสือควรมีหลายรส หลายระดับ ให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ เพศ และอายุของผู้อ่านเป็นสำคัญ

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)